

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
CULTUUR, JEUGD EN AMBTENARENZAKEN,**

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 2003 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 29 augustus 2003;

Gelet op het ministerieel besluit van 28 november 2002 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 04 december 2003,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998:

Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Bescherming orgel in de Sint-Lambertuskerk van Beringen (Beverlo), gelegen te Beringen (Beverlo), Beverlo-Dorp ;

bekend ten kadaster:

Beringen, 6e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 752DEEL.

Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in de Sint-Ursulakerk te Bilzen (Eigenbilzen), gelegen te Bilzen (Eigenbilzen), Dorpsstraat +16;

bekend ten kadaster:

Bilzen, 6e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 527CDEEL.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in de Sint-Elisabethkerk in Dilsen (Stokkem), gelegen te Dilsen-Stokkem (Stokkem), Steenkuilstraat 48;

bekend ten kadaster:

Dilsen-Stokkem, 4e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 301GDEEL.

Wegens de artistieke en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel Sint-Pieterkerk van Gingelom, gelegen te Gingelom (Gingelom), Sint-Pieterstraat(Gin) 2;

bekend ten kadaster:

Gingelom, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 174BDEEL.

Wegens de historische en wetenschappelijke waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in Sint-Lambertuskerk van Halen (Zelem), gelegen te Halen (Zelem), Dorpsstraat 36;

bekend ten kadaster:

Halen, 3e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 991BDEEL.

Wegens de artistieke, historische en wetenschappelijke waarde:

- als monument:

Bescherming orgel Sint-Jozefkerk in Hasselt (Spalbeek), gelegen te Hasselt (Spalbeek), Spalbeekstraat 24;

bekend ten kadaster:

Hasselt, 16e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 169PDEEL.

Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in de Sint-Martinuskerk van Heers, gelegen te Heers (Heers), Weerstandersstraat(H.) 1;

bekend ten kadaster:

Heers, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 282ADEEL.

Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in de Sint-Quirinuskerk van Heers (Rukkelingen-Loon), gelegen te Heers (Rukkelingen-Loon), Bovelingenstraat(R.L.) 346;

bekend ten kadaster:

Heers, 12e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 101ADEEL.

Wegens de historische en wetenschappelijke waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in de Sint-Annakerk in Heers (Mechelen-Bovelingen), gelegen te Heers (Mechelen-Bovelingen), Bovelingenstraat(M.B.) 178;

bekend ten kadaster:

Heers, 11e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 373FDEEL.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in de Sint-Jacobkerk in Eversel (Heusden-Zolder), gelegen te Heusden-Zolder (Heusden), Everselkiezel 93;

bekend ten kadaster:

Heusden-Zolder, 2e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 455BDEEL.

Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in de Sint-Jan-Baptistkerk van Hoeselt (Romershoven), gelegen te Hoeselt (Romershoven), Romershovenstraat 58;

bekend ten kadaster:

Hoeselt, 3e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 814/02ADEEL.

Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in Sint-Trudokerk te Lummen (Linkhout), gelegen te Lummen (Linkhout), Linkhoutstraat ;

bekend ten kadaster:

Lummen, 3e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 501EDEEL.

Wegens de historische en wetenschappelijke waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in de Sint-Laurentiuskerk van Meeswijk (Maasmechelen), gelegen te Maasmechelen (Meeswijk), Kerkplein(Mw) +5;

bekend ten kadaster:

Maasmechelen, 6e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 54BDEEL.

Wegens de historische en wetenschappelijke waarde:

- als monument:

Orgel van de Sint-Joriskerk van Maasmechelen (Boorseme), gelegen te Maasmechelen (Boorseme), ;

bekend ten kadaster:

Maasmechelen, 7e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 779ADEEL.

Wegens de historische en wetenschappelijke waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in de Sint-Martinuskerk van Overpelt, gelegen te Overpelt (Overpelt), Rodenbachlaan +48;

bekend ten kadaster:

Overpelt, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 86EDEEL.

Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Bescherming van het orgel in de Sint-Trudokerk van Wijchmaal (Peer), gelegen te Peer (Wijchmaal), Sint Trudostraat +74;

bekend ten kadaster:

Peer, 4e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 465CDEEL.

Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in de Sint-Martinuskerk van Groot-Gelmen (Sint-Truiden), gelegen te Sint-Truiden (Groot-Gelmen), Kloosterstraat(GEL) +1;

bekend ten kadaster:

Sint-Truiden, 12e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 267BDEEL.

Wegens de esthetische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Bescherming van het orgel in de Sint-Jozef Werkmankerk in Schoot (Tessenderlo), gelegen te Tessenderlo (Tessenderlo), ;

bekend ten kadaster:

Tessenderlo, 4e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 669PDEEL.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in de Sint-Cunibertuskerk van Diets-Heur (Tongeren), gelegen te Tongeren (Diets-Heur), Kerkberg +17;

bekend ten kadaster:

Tongeren, 13e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 187BDEEL.

Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Bescherming van orgel in de Sint-Gertrudiskerk van Riksingen (Tongeren), gelegen te Tongeren (Riksingen), Sint-Geertruistraat +14;

bekend ten kadaster:

Tongeren, 4e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 697BDEEL.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische en artistieke waarde van het orgel in de Sint-Lambertuskerk in Beringen (Beverlo):

Werk van de 18de eeuwse Luikse school is van uitzonderlijk hoge artistieke waarde. Maar ook de evolutie die dit instrument meemaakte, nl. een uitbreiding door Th. Smet in 1848, is niet zonder belang : het resulteerde niet in een hybridisch geheel maar in een nieuwe toestand die het orgel een meerwaarde gaf. Op muzikaal gebied moet dit een appreciabel instrument zijn met specifieke mogelijkheden.

Historische en sociaal-culturele waarde van het orgel in de Sint-Ursulakerk in Bilzen (Eigenbilzen):

Het oeuvre van de Sint-Truidense orgelmaker A. Clerinx is een markante en blijvende waarde in het Limburgse orgellandschap ; veel is er reeds van verloren gegaan en de overblijvende instrumenten dienen gevrijwaard te worden voor de toekomst. Op sociaal-cultureel vlak zijn de Clerinx-orgel appreciabele muziekinstrumenten die optimaal hun rol kunnen vervullen in eredienst en zelfs voor bepaald concerterend gebruik.

Historische waarde van het orgel in de Sint-Elisabethkerk in Dilsen-Stokkem:

Werk van de orgelmaker Binvignat is te vinden in het Maasland, maar met een overwicht in Nederland ; het is dan ook normaal dat het weinige dat we in Vlaanderen hebben veilig gesteld wordt voor de toekomst. Ondanks de ingreep van 1972 behield het merendeel van het materiaal zijn historische waarde en is dus een bescherming waard.

Artistieke en sociaal-culturele waarde van het orgel in de Sint-Pieterkerk in Gingelom:

De werkstukken van Pereboom & Leyser zijn kwantitatief in ruime mate nog bewaard, maar dat betekent zeker niet dat ze als serieproductie kunnen beschouwd worden. Elk instrument heeft zijn eigenheid en is met zorg afgewerkt, zowel qua materialen als qua muzikale vormgeving (mensuren, intonatie ...). Het zijn orgels voor de modale dorpskerk die perfect functioneel zijn.

Wetenschappelijke en historische waarde van het orgel in de Sint-Lambertuskerk in Halen (Zelem):

Men mag zich niet laten misleiden door het schamele uitzicht van het orgel (20ste eeuwse façade) : het binnenwerk bestaat uit een belangrijke hoeveelheid 18de eeuws materiaal dat zoals steeds van voldoende historisch belang is om een bescherming te verrechtvaardigen. Ook op wetenschappelijk vlak is het pijpwerk belangrijk, aangezien bepaalde aspecten van de 18de eeuwse factuur nog onvoldoende gedocumenteerd zijn.

Wetenschappelijke, historische en artistieke waarde van het orgel in de Sint-Jozefkerk in Hasselt (Spalbeek) :

Geografisch gezien is dit belangrijk : het betreft zowat het enige Van Peteghem-werk in heel Limburg. Historisch gezien is alle werk van de beroemde Gentse orgelmakersfamilie van onomstotelijke waarde. En tenslotte is het een werk van rond 1850, een periode waarvan eerder weinig werk van deze bouwers bewaard is ; het is dus ook van wetenschappelijk belang.

Historische en sociaal-culturele waarde van het orgel in de Sint-Martinuskerk in Heers:

Het oeuvre van de Sint-Truidense orgelmaker A. Clerinx is een markante en blijvende waarde in het Limburgse orgellandschap ; veel is er reeds van verloren gegaan en de overblijvende instrumenten dienen gevrijwaard te worden voor de toekomst. Het instrument van Clerinx is goed geïntegreerd in het kerkinterieur en is bovendien een functioneel muziekinstrument dat één van de toppunten is in het patrimonium van deze kerk.

Historische en sociaal-culturele waarde van het orgel in de Sint-Quirinuskerk in Heers (Rukkelingen-Loon):

Het oeuvre van de Sint-Truidense orgelmaker A. Clerinx is een markante en blijvende waarde in het Limburgse orgellandschap ; veel is er reeds van verloren gegaan en de overblijvende instrumenten dienen gevrijwaard te worden voor de toekomst. Ondanks de lichte wijziging is dit orgel ten volle representatief voor de Limburgse orgelbouw van midden 19de eeuw.

Historische en wetenschappelijke waarde van het orgel in de Sint-Annakerk in Heers (Mechelen-Bovelingen):

Het orgel heeft in die zin zeldzaamheidswaarde dat het waarschijnlijk van de Luikse school afkomstig is, en kenmerken vertoont die in maar schaars aanwezig zijn in Vlaanderen. Ook het feit dat het door Clerinx aangepast werd is niet te veronachtzamen gezien de goede faam van deze bouwer. Het orgel zou tot zijn volle waarde kunnen komen op zijn originele plaats en een belangrijk onderdeel zijn van het kerkinterieur.

Historische waarde van het orgel in de Sint-Jacobkerk in Heusden-Zolder (Eversel):

Ondanks de anonimiteit van de auteur van dit orgel is dit orgel van historisch belang aangezien het gaat om een werk uit de 2de helft van de 18de eeuw ; dergelijk materiaal is quantitatief gezien schaars en is meestal van hoog artistiek niveau. Dit orgel betekent één van de vele aspecten van het Limburgs orgelbezit en zorgt voor diversiteit.

Historische en artistieke waarde van het orgel in de Sint-Jan-Baptistkerk in Hoeselt (Romershoven):

Werk van de orgelmaker Binvignat is te vinden in het Maasland, maar met een overwicht in Nederland ; het is dan ook normaal dat het weinige dat we in Vlaanderen hebben, veilig gesteld wordt voor de toekomst. Indien dit orgel in orde zou gesteld zijn, dan zou men beschikken over een fraai en vakkundig gemaakt werk in laat-klassieke stijl ; het zou redelijkerwijze mogen gerekend worden tot de top-20 van de Limburgse orgels.

Historische en artistieke waarde van het orgel in de Sint-Trudokerk in Lummen (Linkhout):

De Antwerpse orgelmakers Delhaye en hun Gentse collega's Van Peteghem zijn de belangrijkste figuren in de Vlaamse orgelhistorie. Werken uit hun atelier zijn dan bijna zonder uitzondering monumenten tout court. Wat betreft het orgel van Linkhout komt daarbij dat het vrij gaaf bewaard is en dat het over een merkwaardige orgelkast beschikt die een beetje uit de lijn ligt van het bij Delhaye gangbare.

Historische en wetenschappelijke waarde van het orgel in de Sint-Laurentiuskerk in Maasmechelen (Meeswijk):

Het orgel is een getuige van het bescheiden maar degelijk vakmanschap dat in het midden van de 19de eeuw nog aanwezig was in deze regio. Het is een pretentieloos dorpsorgel dat efficiënt zijn rol voor deze dorpsgemeenschap kan waarmaken.

Historische en wetenschappelijke waarde van het orgel in de Sint-Joriskerk in Maasmechelen (Boorsem):

Het orgel heeft onweerlegbaar historische waarde aangezien werken uit de 18de eeuw relatief schaars zijn ; wat meteen ook een zekere wetenschappelijke waarde inhoudt. Bovendien betekent de herkomst uit een Luikse kerk een welkome diversifiëring in het Limburgse orgellandschap.

Historische en wetenschappelijke waarde van het orgel in de Sint-Martinuskerk in Overpelt:

In de organologie wordt algemeen aanvaard dat alle werk van vóór ca 1800 als historisch waardevol mag beschouwd worden en meestal getuigt van verfijnd vakmanschap. Bovendien is dit Beerens-materiaal door zijn hoge zeldzaamheid van grote wetenschappelijke waarde.

Historische en sociaal-culturele waarde van het orgel in de Sint-Trudokerk in Peer (Wijchmaal):

Dit orgel is een functioneel werkstuk dat optimaal zijn sociaal-culturele rol vervult in harmonie met het gebouw waarin het zich bevindt. De historische waarde ligt in het belang van het vroeg 19de eeuwse materiaal, maar ook de degelijke renovatie door het gerenommeerde atelier Pereboom & Leyser draagt bij tot de waarde.

Historische en sociaal-culturele waarde van het orgel in de Sint-Martinuskerk van Sint-Truiden (Groot-Gelmen):

Het oeuvre van de Sint-Truidense orgelmaker A. Clerinx is een markante en blijvende waarde in het Limburgse orgellandschap ; veel is er reeds van verloren gegaan en de overblijvende instrumenten dienen gevrijwaard te worden voor de toekomst. Ondanks de lichte wijziging is dit orgel ten volle representatief voor de Limburgse orgelbouw van midden 19de eeuw.

Historische en sociaal-culturele waarde van het orgel in de Sint-Jozef Werkmankerk in Tessenderlo (Schoot):

Hoewel de erg productieve François Loret een wat eigenzinnig orgelbouwer was (of misschien net daarom) is zijn oeuvre, waarvan niet heel veel bewaard is, het waard om voor de toekomst veilig gesteld te worden. Het instrument, zoals het thans in Schoot staat, is een functioneel kerkorgel zonder meer en verdient aandacht.

Historische en sociaal-culturele waarde van het orgel in de Sint-Cunibertuskerk in Tongeren (Diets-Heur):

Hoewel ietwat heterogeen, heeft dit orgel diverse kwaliteiten op historisch vlak (oud pijpwerk, geschiedenis) en op sociaal-cultureel vlak (functioneel muziekinstrument in gunstig kader).

Historische en sociaal-culturele waarde van het orgel in de Sint-Gertrudiskerk in Tongeren (Riksingen):

Dit werk van ca 1870, dat nog niet lijdt aan de decadentievervalsingen die in die tijd opgeld maakten in de Vlaamse orgelbouw (vooral in het westelijker deel van het land). De niet-onaardige orgelkast geeft het werk ook een zekere artistieke waarde. Als muziekinstrument is het een bescheiden werk dat echter op functionele wijze operationaal kan zijn in een doorsnee-plattelandskerk.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 15 december 2003

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,

Paul VAN GREMBERGEN